

zondag 19 februari 2017
(middagdienst / heilig Avondmaal)

IK GELOOF IN JEZUS CHRISTUS, ONZE HEER

Bijbellezing: Filippenzen 2, 5-11.

Wij staan in deze preek stil bij een volgend stukje van de geloofsbelijdenis, namelijk: ik geloof in Jezus Christus, ONZE HEER.

Jezus is Heer. In de kerk klinkt dit vrij vertrouwd..., overbekend misschien..., haast gewoon. Maar om de diepte van deze woorden te peilen moeten wij terug naar de tijd van het Nieuwe Testament, toen de eerste christelijke gemeenten begonnen te ontstaan en toen men deze belijdenis met elkaar wilde vasthouden. Jezus is Heer: waarschijnlijk is dit de kernbelijdenis geweest van de eerste christenen. Je komt deze woorden namelijk ook op enkele andere plaatsen tegen in het Nieuwe Testament, in de brieven van Paulus. In Romeinen 10 schrijft Paulus: *Als uw mond belijdt dat Jezus de Heer is en uw hart gelooft dat God hem uit de dood heeft opgewekt, zult u worden gered.* Met andere woorden: hier gaat het dus om! Dit bepaalt je redding: de belijdenis dat Jezus de Heer is. En in 1 Korinthiers 12 noemt Paulus dit opnieuw, in een andere context: *niemand kan ooit zeggen: 'Jezus is de Heer,' behalve door toedoen van de heilige Geest* Dus: dat Jezus de Heer is, dat is een geloofsuitspraak, het zijn woorden die je niet zomaar zegt, maar woorden die de Heilige Geest je in de mond legt.

Waarom draaide het hele geloof nu om deze enkele woorden 'Jezus is Heer'..., waarom waren deze voor ons misschien overbekende woorden voor die tijd zo diepingrijpend...? Nu, Jezus draagt *de Naam van God*. De Naam boven alle naam, de allerhoogste Naam, zoals het in Filippenzen 2 staat..., dat is de Naam van God. En deze Naam krijgt Jezus. 'Heer', dat was de Naam waarmee *God* wordt geloofd en geprezen door de joden. Zoals de joodse geloofsbelijdenis toentertijd en nu nog steeds klinkt: 'Hoor Israel, *de Heer* onze God, *de Heer* is één'. *God* is Heer, enig Heer. God had Zichzelf aan Mozes bekend gemaakt met de Naam 'Ik ben Die Ik ben', maar omdat de joden die Naam te heilig vonden om uit te spreken, spraken zij God altijd aan met 'Heer'. In het Hebreeuws: Adonai, in het Grieks: kurios. Heer.

Heer, dat is de Naam *van God*... Moet u eens voorstellen wat dat voor de joden toen heeft betekend, dat die mede-jood Paulus overal ging verkondigen: 'weet je Wie de Heer is...? Weet je Wie de Allerhoogste is, geprezen zij Hij...? ... Dat is die mens Jezus. Dat is die Mens, waar jullie op hebben gespuugd. Die jullie hebben afgetuigd. Die aan dat vervloekte kruis is overleden, dat is jullie Heer. Dat is de allerhoogste God.' Kunt u zich voorstellen dat die joden toen óf totaal verbijsterd en woedend werden vanwege dit belachelijk maken van God... en dat sommigen zo hevig schrokken dat zij de allerhoogste God hadden gekruisigd?

Jezus is Heer. De Allerhoogste God, dat is die Man aan het kruis die wij vandaag hebben herdacht in het brood en de wijn. Van deze Allerhoogste God zegt Jesaja in een profetie: 'Buiten mij is er geen god. Alleen ik ben een rechtvaardige God alleen ik breng redding. ... Voor mij zal elke knie zich buigen en elke tong zal bij mij zweren.' En nu neemt Paulus precies deze woorden van Jesaja over, over die enige God buiten wie er geen enkele andere god is... en Paulus zegt: *Hij Jezus*, is de Heer. *Hij* brengt redding. En voor *Hem*, voor deze Jezus zal elke knie zich buigen: *Daarom heeft God hem hoog verheven en hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, en elke tong zal belijden: 'Jezus Christus is Heer,' tot eer van God, de Vader.* Deze Jezus is de verering en aanbidding

waard die eeuwenlang aan de God van Abraham, Izak en Jakob werd gegeven. *Hij is God.*

Deze uitspraak, deze korte geloofsbelijdenis, was dus ongekend vreemd en aanstootgevend voor de joden. Maar ook voor de andere inwoners van het Romeinse Rijk was deze geloofsbelijdenis zeer omstreden. Want juist de gemeenteleden van Filippi die deze brief van Paulus op de deurmat kregen, woonden in een stad waarin de Romeinse keizer groots werd vereerd. En de Romeinse keizer, die werd vereerd met de titel... jawel... de titel 'kurios', 'heer'. De belijdenis dat Jezus de Heer is, dat was daarom staatsgevaarlijk..., dat ondermijnde het gezag van de keizer..., dat bracht de maatschappelijke positie van de christenen in gevaar. En de gevolgen werden daarvan zichtbaar: christenen werden onder het bewind van enkele Romeinse keizers hevig vervolgd. Zij deden geen vlieg kwaad, sterker nog: zij betoonden alleen maar naastenliefde, zorg voor de medemens..., maar de keizer dulde geen heer boven hem. *Hij* was heer. Belijden dat Jezus de Heer is, dat was dus niet zonder gevolgen. Belijden dat Jezus Heer is, dat is een radicale keuze.

Ik heb nu kort uitgelegd waarom deze belijdenis 'Jezus is Heer' verre van vanzelfsprekend was voor zowel jood als heiden, verre van vanzelfsprekend voor heel de wereld uit de tijd waarin deze belijdenis is opgekomen. Voor deze geloofsbelijdenis is men zelfs op de brandstapel gezet. Maar ondanks alle tegenstand en onbegrip hebben christenen voor deze belijdenis de eeuwen door hun leven gegeven. En ook nu nog in 2017 zitten duizenden christenen in gevangnissen of strafwerkkampen opgesloten, omdat zij tegen alle overheidsdreiging in toch belijden dat Jezus Heer is. Wat betekent deze belijdenis dan, dat men zelfs het eigen leven ervoor over heeft?

Jezus is Heer, betekent allereerst dat *Hij* het is Die regeert. Alle knie van degenen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, zullen voor Hem buigen. Paulus bedoelde waarschijnlijk te zeggen: alle wezens in de hemel, alle mensen en alle andere schepselen hier op aarde, en ook de doden die in de aarde zijn begraven... alles en iedereen van alle tijden en alle plaatsen zal straks voor Hem buigen. ..., want: Hij is de Heer, de Koning, de Machthebber! ... Wat een prachtige bemoediging voor die christenen daar in Filippi die op elke hoek van de straat een beeld van de keizer tegenkwamen. Wat een bemoediging voor diegenen die zo weinig rechten hadden en die leefden in een samenleving die zo vijandig tegenover hen stond. Paulus roept hen op om vooruit te kijken: straks, ja, straks zal iedereen en alles... ja, ook de Romeinse keizer en heel zijn hofhouding..., straks zal iedereen zich diep buigen voor deze Heer. Of ze nu willen of niet. Ze kunnen straks niet meer rechtop blijven staan. De keizer zal van zijn troon vallen en op zijn knieën diep buigen. Alles en iedereen zal op dat moment vol ontzag voor Jezus de Heer buigen. ... Een bemoediging, ook als je op dit moment in een wereld leeft waarin iedereen in spanning afwacht wat er allemaal gaat gebeuren. Er staan zulke grote dingen op het spel. Een hevig verdeeld Amerika met een president die volgens velen niet te voorspellen is. Een behoorlijk machtig Rusland en een verdeelde NAVO. De ellende in Syrië, maar ook Israel niet te vergeten, waar zoveel landen bij betrokken zijn en tot elkaars vijanden zijn geworden. Een verdeeld Europa, waar het ene land inmiddels is afgehaakt en het andere land in haar crisis ten onder dreigt te gaan. Waar gaat het allemaal heen? Paulus roept ons op om voor een moment even het journaal uit te zetten, de krant dicht te doen... en met gesloten ogen tegen jezelf te zeggen: 'in de Naam van Jezus zal elke knie zich buigen van hen die in de hemel zijn, die op de aarde zijn en die onder de aarde zijn... elke tong zal belijden dat Jezus Christus de Heer is.

Toen enkele groepjes christenen in verschillende steden van het machtige Romeinse Rijk. Nu overal groepjes en

gemeenten van christenen overal ter wereld verspreid. Maar straks zal hemel en aarde erkennen en belijden: Jezus is de Heer. Verwacht dat moment en bidt om dat moment: Maranatha! Kom Heer Jezus!

Jezus is Heer. Het is alles onder Zijn beheer. Het is Zijn eigendom. Maar u en ik mogen het daarom ook wat meer persoonlijk tegen onszelf zeggen: omdat Jezus Heer is, zijn u en ik ook Zijn eigendom. De Heidelbergse Catechismus, een van de geloofsschatten van de kerk, zegt het met oude, maar heel mooie woorden zo:

HC (zondag 13): *Waarom noemt gij Hem onze Heere?*

Omdat Hij ons met lichaam en ziel van al onze zonden, niet met goud of met zilver, maar met zijn dierbaar bloed gekocht, en van alle heerschappij des duivels verlost heeft, en ons alzo zich tot een eigendom heeft gemaakt.

Wij zijn Jezus' eigendom. Zijn bezit. Dat klinkt misschien heel bezitterig, claimend of onpersoonlijk: iemands bezit zijn..., maar het is juist zo tegenovergesteld, zo prachtig bedoeld: Jezus heeft jou en mij gekocht. Hij heeft alles voor jou en mij gegeven. Zoals slaven vroeger werden verhandeld in het Romeinse Rijk... gekocht door een vrije Romein... zo liep Jezus op de slavenmarkt en zocht Hij jou uit. Wij stonden daar als slaven. Gebonden. Ja, gebonden, dat is onze staat van leven. Wij schreeuwen in onze maatschappij de vrijheid uit, wij laten ons vaak door niets en niemand binden...maar diep van binnen zijn wij vaak zo gebonden: gebonden aan onze situatie, gebonden aan wat men vindt en wat ik behoort te doen..., gebonden aan ons karakter..., gebonden door schuld, door schaamte, door hoe ons leven is gelopen..., gebonden door het kwaad dat aan alle kanten ons leven probeert binnen te dringen en soms zo diep verborgen zit..., gebonden aan de ketting van leven en sterven. Gebonden... Maar dan: Jezus is vanuit de hoge hemel gekomen. Alle rijkdom en eer liet Hij achter, zo zegt Paulus, en Hij bewoog zich onder de mensen. En toen stond Hij bij jou stil. Hij zag je staan, gebonden. 'Deze wil ik kopen'. En weet je welke prijs Jezus betaalde? ... Wij hebben het zojuist gevierd: Zijn lichaam en Zijn bloed, waar het brood en de wijn naar verwezen. Zijn leven. Hij ging op die plaats van jou staan. Hij liet Zich binden. Hij gaf Zich. Tot in de dood. Hij heeft mij gekocht met Zijn bloed.

Ik ben Zijn bezit. Dat is geen claim. Nee, dat is het grootste geschenk wat je je kunt indenken! Want als je beseft hoeveel Hij voor jou heeft gegeven... als je beseft hoeveel het Hem mocht kosten dat jij Zijn bezit zou worden..., dan kan je toch op je vingers wel natellen hoeveel Hij ervoor over heeft om jou voor altijd tot Zijn bezit te laten zijn?

Hij zal je nooit meer weggeven! Hij zal je nooit meer uit Zijn handen laten vallen! Ik mag voor *altijd* Zijn eigendom zijn. Niets kan mij meer van Hem afpakken. Niets kan mij meer van Hem ontvreemden. Mijn fouten niet. Mijn zonden niet. De duivel met al zijn duistere praktijken en verleidingen niet. Mijn huidige situatie niet. Mijn toekomstige situatie – geen idee hoe die zal zijn – ook die zal mij niet van Hem scheiden. Niets zal mij scheiden van de liefde van Christus!, zo zingt Paulus het in een andere brief uit. ... U en ik mogen er daarom op vertrouwen dat wij voor altijd Zijn onvervreembare eigendom zijn. Ook als u morgen de fout in gaat, zelfs dan. Ook als misschien zelf steeds meer dingen moet loslaten. Ook als jij met jezelf in de knoop zit. Ja, ook als het morgen misschien sterven wordt. In al die situaties, vergeet nooit: ik ben voor altijd Zijn onvervreembaar eigendom zijn. Echt, Hij heeft alles voor u betaald, dat hebben wij zojuist herdacht.

Jezus is Heer over mijn leven geworden. *Geworden*. Hij is dat geworden door die weg gegaan, zoals Paulus die zo heel mooi verwoordt, van zo heel hoog... tot zo heel diep... vanuit

de hemelse heerlijkheid afgedaald als mens... en als mens afgedaald tot in het rijk van de dood, waar het menselijk leven tot niets wordt... ja, de dood van het kruis, meer vernederend was er niet... Maar omdat Hij deze weg is gegaan, heeft God Hem verhoogd. Paulus noemt niet de opstanding, ook niet de hemelvaart..., alle nadruk ligt op dat *God Hem heeft verhoogd*. Dat God Zijn Zoon in ere heeft hersteld. Ja, nog mooier: dat Hij de macht en de eer van Zijn Vader mocht ontvangen. De naam 'Heer', de Naam boven alle namen... die zou nu voor Jezus zijn. Ik zie een koning voor mij, die zijn kroon op het hoofd van zijn zoon zet: 'nu mag jij mijn macht en heerlijkheid, ontvangen.'

Met deze woorden van Paulus mogen wij God in het hart zien: wij zien Jezus Die afstand doet van Zijn hemelse heerlijkheid. Hij ontledigde zichzelf, zoiets staat er in het letterlijk Grieks. Hij goot Zichzelf uit. Hij stortte Zichzelf voor ons mensen uit. Helemaal leeg. Al Zijn liefde stroomt naar ons toe. En als Hij dan weer bij Zijn Vader in de hemel is..., dan geeft God alles van Zichzelf aan Zijn Zoon. Hij geeft Zijn erenaam aan Zijn Zoon. De Vader geeft alles van Zichzelf aan Zijn Zoon. Wij hebben een God Die alles van Zichzelf geeft. Die Zichzelf uitstort. De drie-enige God is een fontein van liefde. Liefde van de Vader tot de Zoon. Liefde van de Zoon tot ons mensen. Liefde Die ons mensen helemaal in bezit neemt.

Omdat Hij alles voor ons heeft betaald, heeft Hij dus ook recht op ons leven. Wij zijn met lichaam en ziel, met heel ons wezen, Zijn eigendom geworden..., daarom het komt er voor ons op aan om dan ook met lichaam en ziel, met heel ons wezen, te leven als Zijn eigendom. Maar dat is wel een heel grote en veelomvattende uitspraak – die volkomen haaks staat op de beleving van de gemiddelde mens – 'mijn leven is dus niet van mijzelf. Mijn leven is niet van mijzelf. De lichamelijke mogelijkheden die ik heb, die zijn dus van Hem. De tijd die ik leef, die is voor Jezus. Vandaag. Maar ook morgen. De middelen die ik heb – mijn geld, mijn eten, mijn huis – maar ook mijn familieleden... zij zijn ten dienste van de Heer. Dat vraagt een heel andere manier van 'omgaan met'. Dat vraagt soms radicale keuzen maken en een streep zetten door je eigen plannen of je eigen manier van denken. Dat kan je leven helemaal anders maken, zoals bij de eerste christenen in het Romeinse Rijk met haar eigen kurios...

Misschien is het u ook wel eens overkomen dat u iets heeft gekocht... je hebt er maanden, misschien wel jaren voor gespaard..., en dan blijkt het apparaat niet te werken. Het voldoet niet aan je verwachtingen. ... Wat zou het voor de Heere Jezus betekenen als die schepsels, waar Hij alles voor heeft gegeven... al Zijn liefde... heel Zijn leven... Zijn sterven zelfs... als die schepsels vervolgens totaal niet aan Zijn doel zullen beantwoorden? Als wij bij wijze van spreken de Avondmaalsdienst laten voor wat het is en gewoon weer op onze eigen manier morgen verder zullen gaan. ... Ons leven is gekocht... is eigendom van de Heer. Hij heeft recht op jouw aandacht, tijd..., je leven.

Maar Zijn koop was geen slavendeal. Nee, het was een *vrijkoping*. Met Avondmaal vieren wij dat wij in de vrijheid zijn gesteld. Laten wij Hem dan niet slaafs gaan dienen... maar Hem in vrijheid onze liefde en onze vreugde schenken. Hem aanbidden. Hem grootmaken met onze liederen, met onze gebeden, met onze woorden en onze daden. Laten wij Hem in deze wereld grootmaken en als onze Heer belijden, ook al zou heel de wereld ons de mond willen snoeren... Hem aanbidden en belijden... tot het moment dat eens alle knieën zich zullen buigen en elke tong zal belijden dat Jezus de Heer is. Tot eer van God de Vader.